

Láng István 70 éves

Láng István 1931. december 26-án született Mohácson. 1950-ben érettségizett a mohácsi Kifaludy Gimnáziumban. Ezután ösztöndíjasként a Szovjetunióban tanult az Ivanovó-i Mezőgazdasági Egyetemen. A harmadik és a negyedik évfolyam utáni nyári vakációban a Kossuth-díjas Egerszegi Sándor mellett dolgozott. A homoktalajok aljtrágyázásának hatását vizsgálta a kukorica gyökérzetének térbeli elhelyezkedésére. Az egyetemen az agrokémiai tudományos diákkörben végezte első tudományos kutatásait. Diplomadolgozatát a kalcium növényélettani szerepéről írta.

Diplomáját 1955-ben szerezte meg kitűnő minősítéssel. Egerszegi Sándor segítségével az MTA Talajtani és Agrokémiai Kutatóintézet (MTA TAKI) Homokkutató Osztályán kezdte tudományos kutatói pályafutását. 1956 szeptemberétől ösztöndíjas aspiránusként dolgozott az MTA TAKI-ban Kuthy Sándor irányításával. Kandidátusi értekezését 1961-ben védte meg „Adatok néhány gazdasági növény ásványi táplálkozásáról réteges homokjavítás esetén” címmel. Ezt követően figyelme a homoktalajok műtrágyázására összpontosult. A Nyírlugosi Állami Gazdaságban 1963-ban nagyméretű, komplex műtrágyázási tartamkísérletet állított be, amely – bár kényszerűen csökkentett tematikával – ma is folyik, s az ország egyik leghosszabb tartamkísérletévé vált. A mezőgazdaság tudomány doktora címet 1973-ban szerezte meg „Műtrágyázási tartamkísérletek homoktalajon” című disszertációjával.

A Magyar Tudományos Akadémia 1979-ben levelező taggá, 1985-ben rendes taggá választotta. Külföldi tagja az Orosz Mezőgazdasági Tudományos Akadémiának, a Lengyel Tudományos Akadémiának és a Mongol Tudományos Akadémiának. Tagja az Európai Tudományos és Művészeti Akadémiának.

Eredményes kutatói munkássága elismeréseképpen 1996-ban Széchenyi-díjjal, 1999-ben az UNESCO „Albert Einstein Emlékérem” ezüst fokozatával tüntették ki. A

Szent István Egyetem és a Debreceni Egyetem „Honoris Causa” díszdoktorává választotta.

1963-ban meghívást kapott az MTA Titkárságára, a Biológiai Tudományok Osztályára a tudományos titkári feladatok ellátására. Eredetileg két-három évre tervezett tudománypolitikai és kutatásszervezési „profilváltása” sokkal hosszabbra sikerült. Harminc évig dolgozott az akadémiai szakapparátusban és onnan ment nyugdíjba 1993-ban. Az MTA TAKI-val azonban mindvégig szoros kapcsolatban maradt.

Hét évig volt tudományos titkár (1963–1970), majd három alkalommal választották meg (öt-öt évre) főtitkárhelyettesnek (1970–1985), két alkalommal főtitkárnak (1985–1993). Nyugdíjasként is tovább segíti az MTA vezetését elnöki tanácsadói minőségben.

Láng István alkotó munkássága három irányban bontakozott ki:

1. *Tudománypolitika és kutatásszervezés.* Straub F. Brunó akadémikus vezetésével tevékeny részt vállalt a Szegedi Biológiai Központ megszervezésében. 1971. április 2-án, az SzBK első szakasza megnyitásán – mint főtitkárhelyettes – ő vágta el a nemzeti színű szalagot. A hetvenes és nyolcvanas években az Akadémia egyre szélesebb körűvé és sokoldalúbbá váló nemzetközi kapcsolatait ő koordinálta. 1970 és 1992 között több mint 200 külföldi nemzetközi tudománypolitikai és kutatásszervezési tanácskozáson vett részt, s több mint száz alkalommal vezette a magyar küldöttséget.

A nyolcvanas évek közepén megszervezte az újonnan alapított Országos Tudományos Kutatási Alap (OTKA) működését, amely Közép- és Kelet-Európában az első, versenyzetetesen alapuló és nyitott rendszerben működő alapkutatást finanszírozó intézménnyé vált. Az OTKA-nak 1986–1990-ig volt elnöke. Az UNESCO 1999-ben Budapesten megtartott a „Tudomány Világkonferenciájának” helyi Előkészítő Bizottságát vezette.

2. *Környezetvédelem.* A hetvenes évek legelején felismerte ennek az új társadalmi és tudományos irányzatnak a fontosságát. Számos cikkben és több könyvben ismertette ez irányú nézeteit. Vezette a Balaton környezetének megjavítását célzó kormányhatározat tudományos megalapozását végző szakértői csoport munkáját.

1984–1987 között tagja volt a Környezet és Fejlődés Világbizottságának (Brundtland Bizottság), amely a „Közös Jövők” jelentés publikálásával a Rió-i ENSZ Konferenciát készítette elő. Jelen volt Rióban és azt követően számos nemzetközi környezetvédelmi konferencián is.

Láng István volt az Országos Környezetvédelmi Tanács első elnöke (1996–1998), majd azóta folyamatosan elnökhelyettese. Tagja az ICSU Környezeti Tanácsadó Bizottságának, valamint a Global Environment Facility elnöki tanácsadó testületének. A Környezetvédelmi Lexikon főszerkesztője.

3. *Agrárkutatások.* Érdeklődése a multidiszciplináris, komplex problémák vizsgálatára irányult. Kezdeményezésére indult meg 1978-ban a „Magyarország agroökológiai potenciáljának felmérése” című országos program. 1981-ben új országos felmérést kezdeményezett és szervezett meg a biomassza hasznosításának távlati lehetőségeiről. 1986-tól a magyar mezőgazdaság alkalmazkodó képességét vizsgálta. 1991–1995 között AGRO-21 elnevezéssel a hazai mezőgazdaság lehetséges jövőképeit rajzolta fel munkatársaival. 1996–1999 között, AGRO-QUALITAS-21 elnevezéssel, a minőség stratégiai kérdéseivel foglalkozott. Valamennyi esetben több száz szakembert vont be a vizsgálatokba, amelyek nemzetközileg is nagyra értékelt érdemeit könyvekben publikálták.

Jelenleg az agrártermelés és a biodiverzitás védelem közötti harmonizálás tudományos kérdéseivel foglalkozik.

Láng István utánozhatatlan megfigyelőképessége két hobbijában is tükröződik: madármegfigyelés és bélyeggyűjtés, sőt azok kombinációi. Nemzetközileg is jól ismert filatelista. Hihetetlen rendszerező képessége végigkíséri munkásságát. Naprakész jól informáltsága és lényeglátó képessége aktuális problémák felismeréséhez és racionális megoldásához vezette. Csendesen rendszerező, meggondolt, majd halkán, de határozottan érvelő és cselekvő.

A 70 éves Láng Istvánt az Agrokémia és Talajtan Szerkesztőbizottsága, munkatársai és barátai köszöntik, kívánva jó egészséget és további eredményes alkotómunkát.

VÁRALLYAY GYÖRGY